

'ನವಿಲುಗರಿ'ಯ ಹಸನ್ಮುಖಿ

ಕಾಲೇಹುಂಡಿ ಶಿವಕುಮಾರ್

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಿಧನರಾದ ಬೆಂಗಳೂರು ಆಕಾಶವಾಣಿ ನಿಲಯ ನಿರ್ದೇಶಕ ಜಿ.ಕೆ.ರವೀಂದ್ರ ಕುಮಾರ್ ಬಹು ಎತ್ತರದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಅಷ್ಟೇ ಎತ್ತರದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಉಳ್ಳವರು. ಯುವ ಕವಿಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅವರು ಸದಾ ಹಸನ್ಮುಖಿ. ಹಿರಿಯರು, ಕಿರಿಯರು ಎನ್ನದೆ ಆತ್ಮೀಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಮಾತನಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಹಿರಿಯರು, ಕಿರಿಯರು ಎನ್ನದೆ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಬಹಳ ಆತ್ಮೀಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಜಿ.ಕೆ. ರವೀಂದ್ರ ಕುಮಾರ್ ಅವರಿಗೆ, ಕನ್ನಡದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಎಂದರೆ ಬಹಳ ಆಸಕ್ತಿ. ಮೈಸೂರು ಆಕಾಶವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಮಾಡಿದ 'ಸಿರಿಗನ್ನಡಂ ಗೆಲ್ಗೆ' ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹೆಚ್ಚು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿತ್ತು.

ಜಿ.ಕೆ. ರವೀಂದ್ರ ಕುಮಾರ್

ಕಂಚಿನ ಕಂಠದಿಂದ ಅವರು ಮನೆಮಾತಾಗಿದ್ದರು. ಆಕಾಶವಾಣಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಥವಾ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕವನ, ಲೇಖನ ವಿಮರ್ಶೆ ಬಂದಾಗ ನಾನು ಹಲವು ಬಾರಿ ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದೂ ಉಂಟು. ತಾವು ಅಂದುಕೊಂಡ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯುಳ್ಳವರು.

ಮೈಸೂರು ಆಕಾಶವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಹಲವು ಬಾರಿ ಅವರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಬಾನುಲಿ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಬಂದಾಗ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಮಾಡಿ ಅಭಿನಂದನೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆಗ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳು ಇಂದಿಗೂ ಮರೆೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ.

'ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಬಹುಮಾನಗಳು ಬರಲಿ-ದಿಡಲಿ ನಮ್ಮ ನಿರಂತರ ಪ್ರಯತ್ನ ಇರಲೇಬೇಕು. ಸೋಲು -ಗಲುವು ಎರಡನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು. ಯಾವುದೇ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಸತ್ಕರ ಅಧ್ಯಯನ ಅಗತ್ಯ. ಎಷ್ಟು ಓದುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತ ಎಷ್ಟು ಅರ್ಥವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಮುಖ್ಯ' ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು.

ಅವರ ಮನೆಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಪುಟ್ಟ ಗ್ರಂಥಾಲಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಗಮನಿಸಿದೆ. ಕಥೆ-ಕಾದಂಬರಿ, ಲೇಖನ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮ, ಹೀಗೆ ವಿವಿಧ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರು. 'ಪುಸ್ತಕ, ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಓದಿದ ನಂತರ

ನೆನಪು

ಮಾರಬೇಕು, ಮೌಲ್ಯಯುತವಾದವುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಕಾಶವಾಣಿಯಲ್ಲಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಿದ್ಧತೆ, ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಅವರು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಿರಿಯರು, ಕಿರಿಯರು ಎನ್ನದೆ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಬಹಳ ಆತ್ಮೀಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ರವೀಂದ್ರ ಕುಮಾರ್ ಅವರಿಗೆ, ಕನ್ನಡದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಎಂದರೆ ಬಹಳ ಆಸಕ್ತಿ. ಮೈಸೂರು ಆಕಾಶವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಮಾಡಿದ 'ಸಿರಿಗನ್ನಡಂ ಗೆಲ್ಗೆ' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ

ಮೂಲಕ ಒಂದು ವರ್ಷ ಪೂರ್ತಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕೋಟಿಕೊತ್ತಲಗಳು, ಸ್ಥಳಗಳು, ಸ್ಮಾರಕಗಳು, ಕವಿಗಳು ಲೇಖಕರು, ಪ್ರವಾಸಿ ಸ್ಥಳಗಳ ಮಾಹಿತಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಎಲ್ಲರನ್ನು ಸೂಜಿಗಲ್ಲಿನಂತೆ ಸೆಳೆಯಿತು. 'ನವಿಲುಗರಿ' ಎಂಬ ಬೆಳಗಿನ ಬಾನುಲಿ ಬೆಡಗಿಗೆ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. "ನಾವು ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ ತಲುಪುವ ದಾರಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಮತ್ತು ನೇರವಾಗಿ, ಯೋಜಿತವಾಗಿ ಇರಬೇಕು" ಎಂದು ಕಿರಿಯರಿಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂಥ ಸರಳ ಸದ್ಭಾವನೆಯ ರವೀಂದ್ರ ಕುಮಾರ್ ಅವರು ನನಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಕಡಿಮೆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಅನೇಕ ಮೌಲ್ಯಯುತ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

ಕುಂದು ಕೊರತೆ

ಚರಂಡಿ ಗುಂಡಿ ಮುಚ್ಚಿಸಿ

ನಗರದ ಮಾಲ್ ಆಫ್ ಮೈಸೂರ್ ಬಳಿ ಒಳಚರಂಡಿ ಯಾರಾದರೂ ಬಿದ್ದು ಗಾಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಪಾಯವಿದೆ. ಹಾಕಿರುವ ಸಿಮೆಂಟ್ ಸ್ಟಾಬ್ ಮುರಿದಿದ್ದು, ಪಾದಚಾರಿಗಳಿಗೆ ಗಮನಹರಿಸಿ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಅರಳಿಮರದಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ತಂಗುದಾಣ ನಿರ್ಮಿಸಿ

ಬೋಗಡಿ ಹಬ್ಬ ರಸ್ತೆಯ ಅರಳಿಮರದ ಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಬಸ್ ಸ್ಟಾಂಡ್ ಇಲ್ಲದ ಜನ ಬಿಸಿಲು, ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವಂತಾಗಿದೆ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಗಮನಹರಿಸಿ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಬಿ.ಕೆ.ವರ್ಷಣಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ ಹೆಚ್ಚಿರುತ್ತದೆ. ಈ ವೇಳೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯೇ ಹೆಚ್ಚು. ಈ ಬಾರಿ ಪೊಲೀಸರು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಭದ್ರತೆ ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ವರ್ಷದಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಮುಂಬರುವ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಮರವೆಳೆಗೆ ಸಾಗುವ ಪ್ರತೀ ಹಂತಕ್ಕೂ ಪಾಸ್ ನೀಡಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯ ಬರಬಹುದು. ಮರವೆಳೆಗೆ ಹೊದಲೆಲ್ಲಾ ಬೇಕಂತಲೇ ನುಗ್ಗುವ ಕಿಡಿಗೇಡಿಗಳೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಮರವೆಳೆಗೆ ವೇಳೆಯು ಸೂಕ್ತ ಭದ್ರತೆ, ಜನರನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಆಗ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. -ಅನಿಲ್ ಕುಮಾರ್ ನಾಡಿಗೇರ್, ರಾಜ್ಯಸ್ಮರಣ

ಶೈಲುಗಳ ಮಾಹಿತಿ

Table with 6 columns: ಗಾಡಿ ಸಂಖ್ಯೆ, ಹೆಸರು, ಮೈಸೂರಿನಿಂದ, ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ, ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ, ಮೈಸೂರಿಗೆ. It lists various bus routes and their schedules.

ಮೈಸೂರು-ಅರಸೀಕೆರೆ ಶೈಲುಗಾಡಿಗಳ ವೇಳಾಪಟ್ಟಿ

Table with 6 columns: ಗಾಡಿ ಸಂಖ್ಯೆ, ಹೆಸರು, ಮೈಸೂರಿನಿಂದ, ಅರಸೀಕೆರೆಗೆ, ಅರಸೀಕೆರೆಯಿಂದ, ಮೈಸೂರಿಗೆ. It lists bus routes between Mysuru and Arasikere.

ಮೈಸೂರು-ಚಾಮರಾಜನಗರ ಮಾರ್ಗ

Table with 6 columns: ಗಾಡಿ ಸಂಖ್ಯೆ, ಮೈಸೂರಿನಿಂದ, ಚಾಮರಾಜನಗರಕ್ಕೆ, ಚಾಮರಾಜನಗರದಿಂದ, ಮೈಸೂರಿಗೆ, ಮೈಸೂರಿಗೆ. It lists bus routes between Mysuru and Chamrajnagar.

ಹನುಮಂತನ ಆದರ್ಶ, ಅದರ ಫಲ

ವಾದಿರಾಜ ಪ್ರಸನ್ನ

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಒಂದು ಪ್ರಸಂಗ ಹೀಗಿದೆ. ಲಂಕಾಧೀಶನಾದ ರಾವಣನು ಮಾರುಬೆಡದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸೀತೆಯನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ಅಶೋಕವನದಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಹತ್ತು ತಿಂಗಳಾಗ ಕಳೆದಿದ್ದು, ಪ್ರಣಯ ಭಿಕ್ಷೆಯಾಚಿಸಿ, ಅದು ಕೈಗೂಡದೇ ರಾವಣನಿಗೆ ರೋಷಹೋಗಿತ್ತು. ಕುಪಿತನಾದ ರಾವಣನು ಇನ್ನು ಎರಡು ತಿಂಗಳುಗಳ ಕಾಲದ ವಾಯುದಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಒಪ್ಪದಿದ್ದರೆ ಅವಳನ್ನು ಕೊಂದು ತುಂಡು-ತುಂಡಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಿ ಹಸಿ ಮಾಂಸವನ್ನೇ ಬೆಳಗಿನ ಉಪಹಾರಕ್ಕೆ ಬಡಿಸಿ ಎಂದು ಕೋಪದಿಂದ ಸೇವಕರಿಗೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದನು. ಸೀತೆಯೂ ಸಹ ರಾವಣನಂತಹ ನೀಚನನ್ನು ನೋಡಲೂ ಇಚ್ಛಿಸದೇ ಒಣ ಹುಲ್ಲುಕಡಿಯನ್ನು ಅಡ್ಡವಾಗಿಟ್ಟು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದಳು 'ನನ್ನನ್ನು ತಿನ್ನಬಹುದು, ಆದರೆ ನನ್ನ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯವನ್ನು ನೀನು ಕಡಿದುಕೊಂಡರೆ, ಅಲ್ಲದೇ ರಾಮನನ್ನೂ ನೀನು ಗೆಲುವು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದೇ ಅವನ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಬಾಣಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿ ಸರ್ವಸಾಧಾರಣನಾಗುತ್ತೀಯೆ!'

ಈ ಘಟನೆಯಿಂದ ವಿವಶಲಾಗಿ ಸೀತೆಯು, ಪ್ರಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದಳು. ತನ್ನ ನೀಚವಾದ ತಲೆ ಕೂದಲನ್ನು ಮರಕ್ಕೆ ದಿಗ್ಗು ಅಕ್ಕಪಕ್ಕಗೆ ಅನುವಾದಳು. ಇತ್ತ ಶ್ರೀರಾಮನ ದೂತನಾದ ಹನುಮಂತನು ಸೀತೆಯನ್ನು ಅನ್ನಿಸಿಹಿಡಿಸುತ್ತಾ ಅಶೋಕ ವನಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಅವನು ಕಂಡ ಹೃದಯವಿರಾಟವಾದ ಮೊದಲ

ದೃಶ್ಯವೇ ಇದಾಗಿತ್ತು.

ಸಮಯಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದ ಹನುಮಂತನು, ಇದನ್ನು ಶಾಂತವಾಗಿ ಪರಿಹರಿಸುವುದು ಹೇಗೆಂದು ಕ್ಷಣಕಾಲ ಚಿಂತಿಸಿ, ಸೀತೆಯ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಗೊಳಿಸಿ ತನ್ನ ಕೆಲಸ ಸಫಲಗೊಳಿಸಲು ಅನುವಾಗುವಂತೆ, ಅವಳ ಮನಸ್ಸು ತನ್ನ ಸುಮುಖವಾಗಲು ಶ್ರೀ ರಾಮನ ವಂಶಚರಿತೆಯನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ, ಸುಶ್ರಾವ್ಯವಾಗಿ ಹಾಡಿದನು. ಹಾಗೆಯೇ ತಾನು ನೋಡುತ್ತಿರುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮನು ತಿಳಿಸಿದ ಸೀತೆಯ ಆಕಾರ, ರೂಪ, ಮೈಬಣ್ಣ ಇತ್ಯಾದಿ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಇರುವುದನ್ನು ನಾನು ಕಂಡೆ ಎಂದು ಉದ್ಧರಿಸಿದ. ಸೀತೆಯು ಈ ಶಬ್ದಗಳು ಎಲ್ಲರ ಬದುಕುತ್ತವೆಯೆಂದು ನೋಡುತ್ತಾ ಪ್ರಾಣಕ್ಕಾಗಿದಂತೆ ವಿಮುಖಳಾಗಿ ಕೆಳಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತಾಳೆ. ಹನುಮಂತನು ಸೀತೆಯ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದು ಶ್ರೀರಾಮನ ರಾಜಮುದ್ರಾ ಉಂಗುರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತಾನು ಶ್ರೀರಾಮರ ಧೂತ ಹನುಮಂತ ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮುಂದಿನ ಸುಕಾಂತ್ಯದ ಕತೆ ತಿಳಿದೇ ಇದೆ.

ಈ ಘಟನೆ ನಡೆದು ಸಹಸ್ರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಸಂದಿವೆ. ಆದರೂ ಇಂದಿಗೂ ನಮ್ಮ ಕಥೆಯೇ ಆಗಿದೆ. ರಾವಣನು, ತನ್ನಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇಡದೆ, ಕೈಗೆ ಸಿಗದ ಕಾಮನೆಗಳಿಗೆ ಬಲಿಯಾಗಿ ಧರ್ಮವನ್ನು ಮೀರುತ್ತಾನೆ. ನಮ್ಮ ಇಂದಿನ ಸಮಾಜದಲ್ಲೂ ಇಂತಹ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ರಾಮನು ರಾವಣನಂತಹ ಅಧರ್ಮಿಯನ್ನು ವಧಿಸಿ ಧರ್ಮವನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತಾನೆ. ಇನ್ನು ಸೀತೆಯಾದರೋ ಒಂದು ಪ್ರಭುತ್ವವಾದ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ವಿಚಲಿತಳಾಗಿ ತಪ್ಪು ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ

ಬರುತ್ತಾಳೆ. ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲೂ ಇಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ಬರುವುದುಂಟು. ಆಗ ಸಮಯೋಚಿತವಾಗಿ ಹನುಮಂತನಿಂದ ಮಧುರವಾದ ರಾಮಚರಿತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾಳೆ. ರಾಮ ಸೇವೆಗಾಗಿ ತನ್ನ ಸರ್ವಸ್ವವನ್ನೂ ಸಮರ್ಪಿಸಿಕೊಂಡ ಅಂಜನೇಯನು ಸಮಯಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದ ತತ್ ಕ್ಷಣ ಆಗುವ ಅನಾಹುತವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿದ. ರಾಮ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ತನ್ನ ಜೀವನವನ್ನೇ ಮುದುಕಿಟ್ಟಿದ್ದ ಹನುಮಂತನು ತನ್ನ ಸೇವಾಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಶ್ರೀರಾಮನನ್ನೇ ಅಧಾರವಾಗಿರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ. ಶ್ರೀರಾಮನು ಭವಸಾಗರವನ್ನು ದಾಟುವ ಜಗದ್ಗುರುವಾದುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಪ್ರತಿದಿಂಬಿಸುವಂತಹ ಬಾಹ್ಯ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ದಾಟಿದ. ಅಲ್ಲಿ ಸೀತಾಮಾತೆಗೆ ಶ್ರೀರಾಮಸ್ವರೂಪಿಯ ಮೂಲಕವೇ ಧೈಯಿಯನ್ನೂ, ರಾಮನ ಅಗಮನದ ನಿರೀಕ್ಷೆಯನ್ನೂ, ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನೂ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿದ. ಹಾಗೆಯೇ ತನ್ನ ಯುದ್ಧ ಲಂಕಾದಹನ, ಸಂವಾದಗಳ ಮೂಲಕ ರಾವಣನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಆತಂಕವನ್ನೂ, ಶ್ರೀರಾಮನ ಶೌರ್ಯಪ್ರಾಣವನ್ನು ಅಗಾಧತೆಯನ್ನೂ, ಧರ್ಮದ ಮೇಲೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದ. ಹೀಗೆ ಶ್ರೀರಾಮನ ಹೃದಯವನ್ನು ಮೈತುಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಅಂಜನೇಯನು ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿಯೇ ವರ್ಷ ಶ್ರೀರಾಮನ ಚರಿತೆಯನ್ನೂ, ರಸವನ್ನೂ ಓದುವಾಗ ಹೃದಯದಲ್ಲಿಯೂ ಬಿತ್ತುತ್ತಾನೆ. ಅಂತಹ ಆಚಾರ್ಯನಾಗಿದ್ದು ರಾಮಚರಿತೆಯ ಅಧರ್ಮವನ್ನು ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬಿಂಬಿಸಿದ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಿಗಳ ನಮೋನ್ನಮ.

ಕತ್ತೆ ಹಾಲಿಗೂ ಬೇಡಿಕೆ

ಎಂ.ಆರ್.ಮಂಜುನಾಥ್

ನಗರದ ಶಾರದಾದೇವಿ ನಗರದಲ್ಲಿ 'ಹಾಲು ಬೇಕಾ ಕತ್ತೆ ಹಾಲು' ಎಂದು ಕೂಗಿಕೊಂಡು ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬ ಕತ್ತೆಗಳ ಹಿಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ. ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ತರಕಾರಿ, ಹಣ್ಣು, ರಂಗೋಲಿ ಪುಡಿ ಮಾರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದ ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯದ ಜೊತೆಗೆ ಕುತೂಹಲವೂ ಆಯಿತು. 'ಈಗಲೂ ಕತ್ತೆಹಾಲು ಮಾರುವವರು ಇದ್ದಾರಲ್ಲ' ಎಂದು ಕ್ಷಣಕಾಲ ನಿಂತು ನೋಡಿದೆ. ಆತನನ್ನು ನೋಡಿದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸಾಗದೆ ಅಲ್ಲೇ ಬೈಕ್ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಮಾತಿಗೆ ಎಳೆದ. ಆದರೆ ಆತನಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಪ್ರೂಫಿಯಾಗಿ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ತಮಿಳುನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದ. 'ಅಯ್ಯೋ.. ನಿಮ್ಮ ಹಾಗೆ ಅದಷ್ಟು ಜನ ಮಾತನಾಡಿಸಿ ಪ್ರೋಟೋ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಯಾರು ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಪೇಪರ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಾಕಲಿಲ್ಲ. 6 ಕುಟುಂಬಗಳ ಸದಸ್ಯರು ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಸೇಲಂನಿಂದ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ತಾತನ ಕಾಲದಿಂದ ಕತ್ತೆಗಳನ್ನು ಸಾಕಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ 20 ಕತ್ತೆಗಳಿವೆ. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದೊಂದು ಬೀದಿಗಳಿಗೆ ತೆರಳಿ ಹಾಲು

ಮಾರಿ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ' ಎಂದು ಸುರೇಶ್ ಕರ್ಕನ್ ತಿಳಿಸಿದರು. 'ಕತ್ತೆಮರಿ ಕುಡಿದು ಬಿಟ್ಟು ಹಾಲು ಕರೆದು ಮಾತ್ರವೇ, ಒಂದು ಒಳಲಿಗೆ ₹50 ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಒಂದು ದಿನಕ್ಕೆ ₹2000ರಂತೆ ₹5000ರಂತೆ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಕತ್ತೆ ಹಾಲುನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕುಡಿಸಿದರೆ ನೆಗಡಿ, ಕಿಮ್ಮು, ಕಚ್ಚು, ಕೀಲು ನೋವು... ಇನ್ನಿತರೆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ದೂರವಾಗುತ್ತವೆ' ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. 'ಕತ್ತೆ ಹಾಲು ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದು, ಆದರೆ ಹಾಲು ಕುಡಿಯುವುದರಿಂದ ರೋಗಗಳ ವಾಸಿಯಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಆಧಾರವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವೂ ಅಂತ್ಯಕರ್ತೆ' ಎಂದು ನಿವೃತ್ತ ಪಶುವೈದ್ಯಾಧಿಕಾರಿ ನಂಜಪ್ಪ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ರೋಗವಿಲ್ಲದ ಕತ್ತೆಗಳ ಹಾಲುನ್ನು ಕುಡಿಸಬೇಕು, ರೋಗವಿದ್ದರೆ ಮನುಷ್ಯರಿಗೂ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅವರು ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕತ್ತೆ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ 3 ಕೊಬ್ಬಿನ ಅಷ್ಟು, ಪ್ರೋಟೀನ್ ಸಹ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಕತ್ತೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಾಲಿಕ ಸುರೇಶ್

ಚಿಣ್ಣರ ಚಿತ್ರ

ಮೈಸೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹಂಚ್ಚಾದ ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾಸರೋವರ ಸಂಸ್ಥೆಯ 8ನೇ ತರಗತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ ಎಸ್. ಸಂಜನಾ ಬಿಡಿಸಿದ ಗೊಂಬೆ ಚಿತ್ರ

ಮೈಸೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹಂಚ್ಚಾದ ಶ್ರೀವಿದ್ಯಾಸರೋವರ ಸಂಸ್ಥೆಯ 8ನೇ ತರಗತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿ ಎಸ್. ಹರ್ಷಿತಾ ಬಿಡಿಸಿದ ಚಿತ್ರ